

אהבה

בגלל שנאת חינוך חרבה ירושלים,
בזכות אהבת חינוך היא תבנה

אהבת חינוך ושנאת חינוך

אסופת לימוד לט' באב

לא תשנא את אחיך בלבבך הרכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא. לא תקום ולא תטר את בני עמך ואהבתך לרעך כמוך אני יהנה

מה מניע אותנו יותר, אהבה או שנאה? מה מניע את גלגלי ההיסטוריה? לכאורה כולנו רוצים לאהוב.. התורה מצווה אותנו להתגבר על השנאה שבלב וללמוד לאהוב. איך ספק שלאהבה יש יותר רייטינג, אולם האם אנחנו יודעים באמת לאהוב, ומבינים מה לעשות עם השנאה?

שנאה/ ויסלבה שימבורסקה

אח, הרגשות האחרים-
חולניים ונרפים.
ממתי יכולה אחוה
לקוות להמונים?
האם חמלה הגיעה
אי-פעם ראשונה למטרה?
ספקנות, כמה בעלי רצון היא סוחפת אחריה?
סוחפת רק היא, שבוטחת בעצמה.

או, מה רבת-פעלים עודנה,
כמה טוב שורדת
במאתנו השנאה.
באיזו קלות היא מדלגת מעל משוכות
גבוהות.
כמה קל לה - לזנק, ללכוד.

אין היא דומה לרגשות אחרים.
מבגרת וצעירה מהם בעת ובעונה אחת.
בעצמה יולדת עלות,
המפייחות בה חיים.
אם היא נרדמת, שנחה אינה שנת-עד.
חסר-שנה אינו גורע מאונה, אלא מוסיף.

דת לא דת-
העקר לרוב לזנוק.
מולדת לא מולדת-
העקר לזנוק לרצח.
צדק טוב בתור התחלה.
אחר-כך היא כבר דוהרת מעצמה.
שנאה. שנאה.

את פניה מעקמת העינה
של אקסטזת אהבה.

שאלות למחשבה

1. מה הכוח המיוחד של השנאה? למה זה רגש כל כך חזק ומפעיל?
2. מה ההבדל בין שנאה לשנאת חינוך?
3. מה ההבדל בין כעס לשנאה?

דבר אחד עוד לא אבד חיינו
החשק המוזר הזה לשנוא
לשנוא הרבה חזק וטוב
לשנוא עד שתהיה צהוב...
לא אין אנו שונאים כך סתם...
אנו שונאים שנאת חינוך
זה בא זה עולה מתוכנו"

סשה ארגוב

"כשאנחנו שונאים מישהו, אנחנו שונאים
בו דבר-מה שהוא חלק מאיתנו"

הרמן הסה

"שנאת חינוך היא שנאה מיותרת, אטומה,
שחצנית. 'שנאת חינוך' היא השחרת פני
היריב הפוליטי במקום לנהל דו שיח מורכב
ואינטליגנטי [...] היא מובילה לקנאות
והסתת אנרגיה נגד השותף הפוטנציאלי
במקום לתעל אותה נגד האויב האמיתי.
'שנאת חינוך' היא הרוע הפנימי המחלחל,
היא הבוז השקט והארסי, היא ממלכת
הדעה הקדומה, ושלטון הסטריאוטיפ"

[רפי פורישטיין](#)

כל אהבה שהיא תלויה בדבר - בטל דבר בטלה אהבה. ושאינה תלויה בדבר - אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה שתלויה בדבר? זו אהבת אמנון ותמר, ושאינה תלויה בדבר - זו אהבת דוד ויהונתן".
משנה, פרקי אבות, פרק ה, משנה טז

לא טוב שתהיה האהבה
גדולה מהחיים
עדיפה אהבה בגדל החיים
שפשיתנשקו האהבה והחיים
אף אחד מהם לא יצטרך להתנפף מאד
עדיפה אהבה גמישה, שמתנשמת, מתרחבת, מתנפצת
עם החיים,
אהבה שיודעת להינסך דרך סדק
כשהדלת סגורה, או לדבץ על המפתח בשקט
בידיעה שהדלת אכן תפתח,
אהבה שמרים רבים לא יכבו
כי היא עצמה מים
מים חיים

אמנות האהבה: סוג האהבה היסודי ביותר, שעליו מבוססים כל טיפוסי האהבה, הוא אהבת האחים. בזאת מתכוון אני להרגשת האחריות, הדאגה, יחס הכבוד, שמתכוון אליו הפסוק "ואהבת לרעך כמוך"... באהבת אחים יש משום חוויות הברית בין כל בני האדם, הסולידריות האנושית, האחדות האנושית. אהבת אחים מבוססת על ההרגשה שכולנו הננו אחד. הבדלי הכישרון, התבונה והדעת מבוטלים הם לעומת זהות התוך האנושי המשותף לכל בני האדם.

אומנות האהבה אריך פרום

הציווי שנצטוונו לאהוב זה אה זה כמו שאנו אוהבים את עצמנו, ושתהיה חמלתי ואהבתי לאחי באמונה כאהבתי וחמלתי לעצמי, בממונו וגופו וכל מה שיש לו או שהוא חפץ, וכל מה שארצה לעצמי ארצה לו כמוהו, וכל מה שלא ארצה לעצמי או לידידי, לא ארצה לו כמוהו, והוא אמרו יתברך: ואהבת לרעך כמוך

הרמב"ם, ספר המצוות, מצוות עשה, ר"ז

שאלות למחשבה

1. מה היא אהבה אמיתית לפי הקטעים השונים?
2. במה היא שונה מאהבה שתלויה בדבר?
3. מה הם הקשיים שחוסמים אותנו מלאהוב באופן שכזה?

אהבה: אהבת הבריות צריכה להתפשט על כל האדם, למרות שינויי הדתות והגזעים. צרות העין, הרואה במה שמחוץ לאומה רק כיעור וטומאה, היא מהמחשכים הנוראים ההורסים כל בנין טוב.

הרב קוק, מידות הרא"ה, בתוך: מוסר אביך, עמ' צ"ו

